

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Πρόκειται για άρθρο που δημοσιεύτηκε στις 03.06.2021 στην ηλεκτρονική έκδοση ημερήσιας εφημερίδας.

Αθλητές: Αιχμάλωτοι της... επιτυχίας

Επιτυχημένος αθλητής. Ποιος δεν θα ήθελε να γίνει ένας Λεμπρόν, ένας Μέσι, μία Οσάκα¹; Χρήματα, δόξα, υγεία.

Υγεία; Η 23χρονη Γιαπωνέζα τενίστρια, που βρίσκεται στο Νο 1 της παγκόσμιας κατάταξης του τένις και είναι κάτοχος τεσσάρων γκραν σλαμ², έχει πλέον τις υψηλότερες αμοιβές στο γυναικείο τένις και η εικόνα της βρίσκεται παντού. Παρ' όλα αυτά, αποχώρησε από το Ρολάν Γκαρός³ επικαλούμενη κατάθλιψη. Είναι η πρώτη φορά που ένα αστέρι τέτοιου βεληνεκούς εγκαταλείπει ένα γκραν σλαμ χωρίς να έχει τραυματιστεί σωματικά.

Η Οσάκα είχε αποφασίσει να απέχει και από τις συνεντεύξεις Τύπου, διότι κάποιες κακόβουλες ερωτήσεις –όπως δήλωσε– σχετικά με τις αποτυχίες της στις χωμάτινες επιφάνειες, την επηρέασαν αρνητικά. Οι ιθύνοντες⁴ των τεσσάρων γκραν σλαμ την απείλησαν αρχικά (πριν κάνουν στροφή 180 μοιρών) με αυστηρές κυρώσεις αν δεν εκπλήρωνε τις... υποχρεώσεις της απέναντι στα ΜΜΕ, ενώ της επεβλήθη πρόστιμο ύψους 15.000 ευρώ.

Η αλήθεια είναι ότι ένα νέο κορίτσι ένιωσε να συνθλίβεται από το βάρος της επιτυχίας. Ένα βάρος που εμπεριέχει τεράστια πίεση από τους... «ειδικούς» των ΜΜΕ –στις μέρες μας και των social media–, από τους χορηγούς, τις ρήτρες⁵ και πιθανότατα από τα νέα δεδομένα της πανδημίας. Για όλα αυτά η Οσάκα αποτελεί ένα «προϊόν» που πρέπει να αποδώσει κι όχι ένας νέος άνθρωπος που έχει ελάχιστο προσωπικό χρόνο και ανάγκες, οι οποίες απλώς έχουν διαγραφεί.

«Επιλογή της», θα πει κάποιος. «Ο πρωταθλητισμός είναι για τους δυνατούς», θα πει άλλος. Τελικά, μήπως η επιτυχία έχει γίνει απάνθρωπη; Μήπως η λάμψη απαιτεί τη «ρομποτοποίηση» κάθε νέου αθλητή –γιατί για νέους ανθρώπους μιλάμε– χωρίς συναισθήματα, αλλά με στρατιωτική πειθαρχία και αυτοματοποίηση;

Η ιστορία της Οσάκα βγάζει στην επιφάνεια μία από τις πολλές σκοτεινές πλευρές του πρωταθλητισμού. Ένας νέος άνθρωπος έβγαλε μια άηχη, αλλά ταυτόχρονα δυνατή «κραυγή». Και όλοι μας οφείλουμε να την ακούσουμε...

¹ διακεκριμένοι αθλητές

² μία από τις τέσσερις πιο σημαντικές ετήσιες αθλητικές διοργανώσεις του τένις

³ αθλητική διοργάνωση, που διεξάγεται κάθε χρόνο στο Παρίσι

⁴ υπεύθυνοι

⁵ όροι, περιορισμοί

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

A1. α) Να παρουσιάσετε με δικά σας λόγια σε μία παράγραφο 60-70 λέξεων το βασικό θέμα του άρθρου (μον. 9).

β) Στις δύο τελευταίες παραγράφους του παραπάνω κειμένου ο αρθρογράφος καταφεύγει στην επίκληση στο συναίσθημα για να μας πείσει. Να αναγνωρίσετε στις συγκεκριμένες παραγράφους δύο από τα παρακάτω μέσα πειθούς, όπως λέξεις συναισθηματικά φορτισμένες, ειρωνεία, σαρκασμός, χιούμορ, υπερβολή, μεταφορά, ρητορικά ερωτήματα, που αξιοποιεί ο αρθρογράφος δίνοντας από ένα παράδειγμα για το καθένα (μον. 6).

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

A2. α) Στην τέταρτη παράγραφο χρησιμοποιούνται τα εισαγωγικά σε δύο λέξεις: «ειδικούς», «προϊόν». Να αιτιολογήσετε τη λειτουργία των εισαγωγικών σε καθεμία από τις λέξεις αυτές (μον. 6).

β) Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις (μον. 9):

«Παρ' όλα αυτά, αποχώρησε από το Ρολάν Γκαρός επικαλούμενη κατάθλιψη».

«Οι ιθύνοντες [...] απείλησαν [...] με αυστηρές κυρώσεις [...]».

«[...] έχει ελάχιστο προσωπικό χρόνο».

Μονάδες 15

3^η δραστηριότητα

A3. Σύμφωνα με τον αρθρογράφο ποιος δεν θα ήθελε να γίνει ένας Λεμπρόν, ένας Μέσι, μία Οσάκα; Ποιες δυσκολίες θα αντιμετωπίσει ένας αθλητής ή μία αθλήτρια και ποια προσόντα θα πρέπει να διαθέτει για να τις ξεπεράσει και να πετύχει τους στόχους του/της; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας τεκμηριωμένα σε ένα άρθρο 200-250 λέξεων το οποίο θα δημοσιευτεί σε νεανική ιστοσελίδα.

Μονάδες 20

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Το ποίημα ανήκει στην ποιητική συλλογή του Νίκου Μοσχοβάκου (1946-) «Απριλίου ξανθίσματα» (εκδ. Μελάι, 2016). Ο ποιητής πρωτοεμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα στη δεκαετία του '70 και γράφει κατεξοχήν σε ελεύθερο στίχο.

Άλλη μια φορά
 πάλι από την αρχή
 στη γραμμή εκκίνησης.
 Μια ακόμα κούρσα ταχύτητας
 μήπως κι επιτέλους
 κόψω το νήμα.
 Οι δικαιολογίες μου τέλειωσαν πια
 μια οι αφέτες⁶ που βιάστηκαν
 ύστερα η απρόοπτη θλάση
 την άλλη η υγρή ατμόσφαιρα
 κι άλλοτε η κακή μου φόρμα.

Τώρα όμως από την αρχή
 χωρίς φθορές
 χωρίς δεύτερες σκέψεις
 χωρίς φόβους και κρατήματα.
 Έτοιμος για να κόψω
 πρώτος το νήμα
 να ξεχρεώσω τη ζωή μου.
 Οι κερκίδες πυκνοκατοικημένες
 χρώματα που επευφημούν
 άπληστοι θεατές κι αυστηροί
 κυρίως με τους ηττημένους.

Σταματάει η καρδιά μου
 και φεύγω ξέφρενα
 εξογκωμένες φλέβες
 τένοντες τεντωμένοι
 συσπάσεις στο πρόσωπο.
 Θέλω πολύ να νικήσω
 σφίγγω τα δόντια

και ναι! κόβω το νήμα.
 Όμως κανένας δεν ακολουθεί
 όλοι οι άλλοι δρομείς
 ακόμα περιμένουν στην αφετηρία
 ν' ακούσουν το μπαμ της εκκίνησης.
 Μέσα σε χάχανα κι αποδοκιμασίες
 σφίγγω το νήμα που κρατώ
 υψώνω τη γροθιά μου
 και παίρνω οριστικά απόφαση
 πως είμαι για πάντα μόνος.

⁶ αφέτης: πρόσωπο που δίνει το σύνθημα εκκίνησης σε αγώνες ταχύτητας και παρακολουθεί την ομαλή διεξαγωγή τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

B1. Να παρουσιάσετε σε μία παράγραφο 50-60 λέξεων την ιστορία, η οποία ξετυλίγεται στο ποίημα.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

B2. α) Ο ήρωας της ιστορίας μοιράζεται μαζί μας προσωπικές σκέψεις και επιθυμίες. Να κατονομάσετε τρεις διαφορετικούς τρόπους (λέξεις/φράσεις, σχήματα λόγου, ρηματικά πρόσωπα), με τους οποίους επιτυγχάνεται ο εξομολογητικός τόνος στο ποίημα (μον. 3) δίνοντας από ένα παράδειγμα για τον καθένα (μον. 6).

β) Στη δεύτερη στροφή «Τώρα όμως από την αρχή ...τους ηττημένους» να εντοπίσετε σε ποιους στίχους υπάρχει περιγραφή (μον. 3) και ποια συναισθηματική κατάσταση του ήρωα υποδηλώνει η περιγραφή αυτή (μον. 3).

Μονάδες 15

3^η δραστηριότητα

B3. «Οι δικαιολογίες μου τέλειωσαν πια
 μια οι αφέτες που βιάστηκαν
 ύστερα η απρόοπτη θλάση
 την άλλη η υγρή ατμόσφαιρα
 κι άλλοτε η κακή μου φόρμα.

Τώρα όμως από την αρχή
χωρίς φθορές
χωρίς δεύτερες σκέψεις
χωρίς φόβους και κρατήματα.
Έτοιμος για να κόψω
πρώτος το νήμα
να ξεχρεώσω τη ζωή μου.»

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη στάση του ήρωα στους συγκεκριμένους στίχους; Νομίζετε ότι αυτή του η στάση μπορεί να εμπνεύσει τους αναγνώστες της γενιάς σας; Να απαντήσετε και στα δύο ερωτήματα σε ένα ενιαίο κείμενο 100-150 λέξεων, αιτιολογώντας τις απόψεις σας.

Μονάδες 20

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. α) Στο παρόν άρθρο παρατίθεται η περίπτωση μιας διάσημης αθλήτριας, που αναδεικνύει αρνητικές πλευρές του πρωταθλητισμού. Η Οσάκα, παρόλη την επιτυχία, αντιμετώπισε ψυχολογικά προβλήματα εγκαταλείποντας τις αθλητικές της υποχρεώσεις. Βίωσε, έτσι, την έντονη πίεση μιας τέτοιας επιτυχίας, που την κατέστησε πρωταθλήτρια με μηχανικές υπερ-επιδόσεις, στερούμενη, ωστόσο, βασικές ανθρώπινες ανάγκες. Η εν λόγω αντίδραση αποτελεί ερέθισμα για προβληματισμό σε ό,τι αφορά τον πρωταθλητισμό.

β) Δύο μέσα επίκλησης στο συναίσθημα είναι τα εξής:

- 1) Χρήση ρητορικού ερωτήματος: «Τελικά, μήπως η επιτυχία έχει γίνει απάνθρωπη;»
- 2) Χρήση μεταφορικού λόγου: «βγάζει στην επιφάνεια μια από τις σκοτεινές πλευρές του αθλητισμού».

A2. α. «ειδικούς»: τα εισαγωγικά λειτουργούν ως σχόλιο, προκειμένου να αποδοθεί ειρωνικά ο ρόλος των ανθρώπων που παρουσιάζονται ως αρμόδιοι στον χώρο των ΜΜΕ, να κρίνουν και να επηρεάζουν την πορεία των αθλητών.

«προϊόν»: τα εισαγωγικά περιέχουν όρο ο οποίος χρησιμοποιείται μεταφορικά. Η αθλήτρια νιώθει ότι δεν αντιμετωπίζεται ως άνθρωπος με ανάγκες και αντοχές, αλλά σαν ένα αναλώσιμο αγαθό.

A2. β. αποχώρησε = έφυγε, απομακρύνθηκε

κυρώσεις = ποινές

προσωπικό = ελεύθερο

A3. «Αθλητές... μετ' εμποδίων...»

Σε πρόσφατο άρθρο δημοσιοποιήθηκε η εμπειρία της 23χρονης Γιαπωνέζας τενίστριας Οσάκα η οποία έχει διακριθεί λαμβάνοντας υψηλούς τίτλους παγκοσμίως, ούσα κάτοχος τεσσάρων γκραν σλαμ. Ωστόσο, δηλώνοντας κατάθλιψη, αποχώρησε από το τελευταίο Ρολάν Γκαρός. Το συμβάν αυτό επιβεβαιώνει ότι η ζωή ενός αθλητή δεν είναι πάντα ανώδυνη, εφόσον υπάρχουν σιωπηλές και αόρατες συχνά αντιξοότητες που αντιμετωπίζει. Γι' αυτό, απαιτούνται συγκεκριμένα προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο αθλητής με στόχο να κατακτήσει διακρίσεις και να επιτύχει τους στόχους του.

Ειδικότερα, κάποιες από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο αθλητής είναι οι εξής :

- Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού τον έχει καταστήσει μια «κερδοφόρα επιχείρηση», εφόσον στο βωμό του κέρδους των ομάδων και των αθλητικών παραγόντων (πρόεδροι αθλητικών συλλόγων κλπ) θυσιάζονται τα συναισθήματα των αθλητών και οι αντοχές τους, αφού δε «δικαιούνται» να μην είναι αποδοτικοί λόγω ευαίσθητης ψυχολογίας ή σωματικής κόπωσης. Έτσι, ο αθλητής ρομποτοποιείται και παραβλέπονται οι ανθρώπινες αδυναμίες του.
- Η εκτεταμένη χρήση αναβολικών ουσιών - το λεγόμενο «ντόπινγκ» - θέτει σε ηθικά διλήμματα τους αθλητές, αλλά και σε κίνδυνο την υγεία τους, οι οποίοι, προκειμένου να αυξήσουν τεχνητά τις φυσικές τους δυνάμεις, για να κατακτήσουν την «πολυπόθητη» νίκη, τη δόξα και το χρήμα από τα οποία συνοδεύεται πλέον η «αθλητική ιδιότητα», καταναλώνουν τοξικές θανατηφόρες ουσίες, πλήττοντας την υγεία τους και χάνοντας συχνά τη ζωή τους.
- Η απουσία ηθικής και ο αθέμιτος ανταγωνισμός, που ενισχύονται από τη χρήση αναβολικών ουσιών, αφού πλέον ο αγώνας δε διεξάγεται σε κλίμα ευγενούς άμιλλας μεταξύ των αθλητών αλλά κυριαρχούν ο ατομικισμός, η φιλαυτία, συχνά η εχθρότητα, μετατρέποντας έτσι την αθλητική τελετουργία σε «ταυρομαχία».
- Η επίτονη και σκληρή ρουτίνα- καθημερινότητα ενός αθλητή και ειδικά πρωταθλητή, ο οποίος υπόκειται σε διαρκείς στερήσεις και υποχρεούται να πειθαρχήσει σ' ένα πολύ αυστηρό πρόγραμμα διατροφής και πολύωρων κοπιαστικών προπονήσεων, από το οποίο απουσιάζει η αυθόρμητη κοινωνικοποίηση αλλά και άλλες χαρές και ανάγκες που άπτονται της τρυφερής νεαρής ηλικίας των αθλητών, όπως ο έρωτας, η ψυχαγωγία και γενικά η χαλαρότητα.
- Η πλήρης «επαγγελματοποίηση» του αθλητισμού αποπροσανατολίζει τον αθλητή από το αμιγώς αθλητικό του έργο, αφού συχνά πρέπει να είναι συνεπής στα προστάγματα των χορηγών του, στερούμενος την αγνότητα και αθωότητα της αθλητικής ιδιότητας, τη «χαρά του παιχνιδιού» αλλά και επιβαρύνοντας το καθημερινό του πρόγραμμα με δραστηριότητες (π.χ. φωτογραφίες κλπ) που του στερούν την ξεκούραση που επιζητά λόγω των κοπιαστικών προπονήσεων.
- Ελλείψεις σε υποδομές και χώρους άθλησης, ανύπαρκτη κρατική χρηματοδότηση και γενικότερη στήριξη προς τους αθλητές, που έχει ως αποτέλεσμα άλλοι αθλητές να αναγκάζονται να μεταναστεύσουν στο εξωτερικό, αναζητώντας καλύτερες συνθήκες, και άλλοι να εγκαταλείπουν την προσπάθεια.

Καθίσταται αντιληπτό ότι η ζωή ενός αθλητή δεν είναι πάντα με ροδοπέταλα στρωμένη. Συνεπώς, απαιτούνται συγκεκριμένα προσόντα και εφόδια που θα τον βοηθήσουν να ανταπεξέλθει στο αθλητικό του έργο και να επιτύχει τους στόχους του.

Πιο συγκεκριμένα, ένας αθλητής είναι αναγκαίο να διαθέτει:

- Στον σωματικό τομέα: ολοκληρωμένη προετοιμασία στο πλαίσιο ουσιαστικής προπόνησης και καθοδήγησης από τον προπονητή, ώστε να εξελίξει διαρκώς τις τεχνικές του δεξιότητες και να μπορεί να αγωνιστεί σε υψηλό επίπεδο απέναντι συχνά σε «αθλητικά τέρατα», κατακτώντας διακρίσεις.
- Στον πνευματικό τομέα: ευθυκρισία, ορθολογική σκέψη, ανεπηρέαστη κρίση σε πλαίσιο πνευματικής ελευθερίας, ώστε να μπορεί να αποφύγει κινδύνους, όπως η εκμετάλλευσή του από παράγοντες ομάδων αλλά και να υπερνικήσει διλήμματα, όπως η χρήση αναβολικών ουσιών. Απαραίτητη, ακόμη, είναι η συγκέντρωση που τον βοηθά, ανεπηρέαστος από εξωτερικούς παράγοντες, να επιτύχει διακρίσεις και να κατακτήσει υψηλούς τίτλους.
- Στον ηθικό τομέα: αλληλεγγύη, αλtruισμός, σεβασμός, αίσθημα δικαιοσύνης και ισότητας, ώστε να μην καταπατά το αρχαιοελληνικό ιδεώδες του «ευ αγωνίζεσθαι» ενόψει της άδικης νίκης αλλά να αγωνίζεται σε πνεύμα φιλαλληλίας απέναντι στον συμπαίκτη και τον αντίπαλο, αποτελώντας ηθικό πρότυπο για την ευρύτερη κοινωνία.
- Στον κοινωνικό τομέα: ομαδικό πνεύμα, πνεύμα συνεργασίας, ομαδικότητας και συνυπευθυνότητας, ώστε να αποβάλει την αλαζονεία και τον ατομικισμό, να παραβλέπει την προσωπική επιτυχία και διάκριση, αποβλέποντας στο ομαδικό συμφέρον, τη διάκριση της ομάδας.
- Στον ψυχικό τομέα: πειθαρχία, αυτοσυγκράτηση, αυτοέλεγχο, ώστε να μπορεί να παραβλέψει απολαύσεις που δε συνάδουν με το αθλητικό έργο (π.χ. κατανάλωση αλκοόλ, ξέφρενη διασκέδαση, ανθυγιεινό φαγητό κλπ) αλλά και φιλοπονία, υπομονή, καρτερικότητα, στωικότητα, μαχητικότητα, αγωνιστικότητα, ώστε να μην υποκύπτει σε δυσκολίες και πιθανές αποτυχίες αλλά να εντείνει τις προσπάθειές του για επερχόμενες επιτυχίες και διακρίσεις.

Αβίαστα συνάγεται ότι ο δρόμος ενός αθλητή δεν κοσμείται πάντα από επιτυχίες, χαμόγελα και διακρίσεις. Η νίκη δεν προϋποθέτει απλώς την άρτια σωματική προετοιμασία αλλά και τα ηθικοπνευματικά εφόδια, τα ψυχικά αποθέματα όπως και τις κοινωνικές δεξιότητες που θα τον καταστήσουν ικανό να κατακτήσει τη δική του κορυφή.

- B1.** Το ποίημα αναφέρεται στην αγωνία ενός αθλητή να κατακτήσει τη νίκη. Βρίσκεται στη γραμμή εκκίνησης νιώθοντας πλέον ότι όλες οι συνθήκες τον ευνοούν σε αντίθεση με το παρελθόν, ώστε να εκπληρώσει τον στόχο του. Ξεκινά δυναμικά και επιτέλους κόβει το νήμα. Την ίδια στιγμή συνειδητοποιεί ότι δεν έχει δοθεί το σήμα της εκκίνησης και η προσπάθεια ολοκληρώνεται δραματικά με μια νέα απογοήτευση.
- B2. α.** Στο παραπάνω ποίημα είναι έντονος ο εξομολογητικός τόνος μέσα από τον οποίο εκφράζονται οι προσωπικές σκέψεις και επιθυμίες του ήρωα. Οι τρόποι με τους οποίους αποδίδεται είναι οι εξής :
- i) χρήση α' ενικού ρηματικού προσώπου, με το οποίο αποτυπώνει τα προσωπικά του βιώματα («κόψω», «φεύγω», «θέλω»).
 - ii) λέξεις / φράσεις καθημερινής ομιλίας και προφορικού λόγου, καθώς και η κτητική αντωνυμία, με τα οποία εκφράζει αυθόρμητα και κατανοητά τις σκέψεις του («και ναι!», «μου», «μπαμ της εκκίνησης», «χάχανα»).
 - iii) σχήματα λόγου που αποδίδουν τον υποκειμενικό τόνο και προσδίδουν έμφαση, οικειότητα και παραστατικότητα στα συναισθήματα και την ψυχική κατάσταση του ήρωα. Συγκεκριμένα :
 - μεταφορές : «οι δικαιολογίες μου τελείωσαν», «να ξεχρεώσω τη ζωή μου», «σταματάει η καρδιά μου»
 - προσωποποίηση : «χρώματα του επευφημούν»
 - επανάληψη : «κόψω το νήμα»
- β.** Στη δεύτερη στροφή απεικονίζεται με λεπτομερή και παραστατικό τρόπο ο περιβάλλοντας χώρος και η συναισθηματική κατάσταση του ήρωα με οπτικές και ακουστικές εικόνες. Η περιγραφή εντοπίζεται στα σημεία : «έτοιμος...το νήμα» και «οι κερκίδες...ηττημένους».
- Ο ήρωας από τη μία πλευρά αισθάνεται τόλμη, αποφασιστικότητα και αδημονία για το τελικό αποτέλεσμα, ενώ από την άλλη εκφράζει το άγχος και την αγωνία του απέναντι στην αυστηρότητα και την επικριτική διάθεση των θεατών σε μία ενδεχόμενη ήττα.
- B3.** Ολόκληρο το ποίημα συνιστά μια εκτεταμένη παρομοίωση μέσα από την οποία η ζωή παραλληλίζεται με έναν αγώνα δρόμου («κούρσα ταχύτητας»). Στο συγκεκριμένο απόσπασμα το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει emphaticά την θέληση του να κάνει μια ακόμα προσπάθεια, προκειμένου να πετύχει τους στόχους του. Με αυτοκριτική διάθεση αναγνωρίζει ότι πλέον δεν υπάρχουν περιθώρια για αναβλητικότητα ούτε για μετάθεση ευθυνών σε άλλους για τις έως τώρα αποτυχίες του («οι δικαιολογίες μου τελείωσαν πια»). Έφτασε η στιγμή να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και «χωρίς δεύτερες σκέψεις», με θάρρος και αποφασιστικότητα («χωρίς φόβους και κρατήματα»), χωρίς να κάνει εκπώσεις χαμηλώνοντας τον πήχη των προσδοκιών («έτοιμος για να κόψω/πρώτος το νήμα»), να δώσει ξανά από την αρχή τη μάχη, για να μπορέσει να επανορθώσει όλα του τα λάθη, όλα εκείνα που πήγαν στραβά στη ζωή του («να ξεχρεώσω τη ζωή μου»). Η στάση του ήρωα, έτσι όπως σκιαγραφείται στο συγκεκριμένο απόσπασμα, χαρακτηρίζεται από αρετές, όπως αυτές της αγωνιστικότητας, της αποφασιστικότητας, του θάρρους, της επιμονής και της υπευθυνότητας, τόσο προς τον εαυτό του όσο και απέναντι στην ίδια τη ζωή. Μια τέτοια στάση, σίγουρα, μπορεί να αποτελέσει πρότυπο και για την δική μας γενιά. Ειδικά στις μέρες μας, όπου τα εμπόδια που υψώνονται στον αγώνα μας για προσωπική ευτυχία φαντάζουν ορισμένες φορές ανυπέρβλητα, απαιτείται μια ανάλογη συμπεριφορά. Κάθε αποτυχία πρέπει να μας εξοπλίζει με ακόμα περισσότερο πείσμα. Μετά από κάθε ήττα οφείλουμε να κάνουμε τον απολογισμό μας και, αφού αναγνωρίσουμε τα λάθη μας, να συνεχίσουμε την προσπάθεια, θέτοντας κάθε φορά υψηλούς στόχους.

Επιμέλεια:

**Χρονάκη Κατερίνα • Μανδαλάκη Στέλλα • Φαρσάρη Ελένη • Μακρυγιαννάκη Κατερίνα
Δασκαλάκη Ιωάννα • Πιταροκοίλη Μαρία • Ξυδάκης Μύρων • Ξυδάκη Κατερίνα**